

Infektioturvallisuuskysely sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivalle

Tämä lomake on tarkoitettu Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sote-työntekijöille 1.1.2023 alkaen työtehtävään tullessa infektioriskien kartoittamiseksi. Se on päivitetty 17.6.2024.

Uusi työntekijä lukee tämän lomakkeen kohdassa 1 olevat ohjeet ja arvioi niiden perusteella oman rokotussuojansa täydennystarpeen. Rokotussuojan tarpeen arviointi Varhassa tehdään lääketieteellisin perustein toimipiste- ja tehtäväkohtaisesti. Influenssarokotetta koskeva arviointi on esillä Varhan sivuilla, katso ohje: [Tartuntatautilain 48§ soveltaminen Varhassa](#) Tämä on tärkeää sekä työntekijän oman turvallisuuden että potilasturvallisuuden näkökulmasta. Tuberkuloosi- ja salmonellariskiä koskevassa kohdassa 2 työntekijä vastaa kysymyksiin. Kohdassa 3 on ohjeita myös käsien ihorikkoihin sekä moniresistenttien mikrobien kantajuuteen liittyvään riskien hallintaan.

Työntekijä palauttaa allekirjoituksella ja yhteystiedoillaan varustetun lomakkeen työterveyshuoltoon. Palautusosoite on dokumentin lopussa. Työntekijän tässä lomakkeessa kysytyjä terveystietoja ei välitetä työnantajalle.

Jos työntekijällä ei ilmoituksensa mukaan ole edellytetyn rokotuksen täydentämisen tarvetta, alla mainittuja infektioepäilyjä tai riskitekijöitä, työterveyshuolto antaa työnantajalle suoraan puoltavan lausunnon työhön sopivuudesta.

Lomakkeessa mainitut ohjeet ja infektioriskiä koskevat ohjeet ovat voimassa myös työn kestäessä, ja työntekijä voi olla yhteydessä työterveyshuoltoon tai muuhun terveydenhuoltoon rokotusten täydentämiseksi tai tutkimuksia varten.

1. Työntekijän rokotussuoja

Tartuntatautilain 1227/2016 48 §:n mukaan työskentelyyn sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiden asiakas- ja potilastiloissa, joissa hoidetaan lääketieteellisesti arvioituna tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita asiakkaita tai potilaita, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, jolla on puutteellinen rokotussuoja.

Varhassa on määritelty ne tilat, joissa työskentelyä Tartuntatautilain 48 § koskee: [Tartuntatautilain 48§ soveltaminen Varhassa](#)

Tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita henkilöitä ovat esimerkiksi:

- potilaat, joiden puolustusjärjestelmä on merkittävästi heikentynyt sairauden tai sen hoidon takia

- alle yksivuotiaat
- 65 vuotta täyttäneet
- raskaana olevat

Työntekijällä ja työharjoitteluun osallistuvalla opiskelijalla on oltava:

- 1) rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja tuhkarokkoa ja vesirokkoa vastaan
- 2) rokotuksen antama suoja influenssaa vastaan
- 3) imeväisikäisiä hoitavilla rokotuksen antama suoja hinkuuskää vastaan

Ohje rokotussuojan tarkistamiseen

Arvioi oma rokotussuojasi alla annetun informaation (Taulukko 1) ja rokotustietojesi perusteella. Aiempia rokotustietojasi voit selvittää rokotuskortista tai niiden kuntien terveyskeskuksesta, joissa olet asunut tai koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta.

Mikäli et ole sairastanut vesirokkoa tai tuhkarokkoa ja/tai rokotussuojassasi on puutteita, ole itse yhteydessä työterveydenhuoltoon rokotussuojan täydentämiseksi.

Taulukko 1. Avuksi oman rokotussuojan täydentämistarpeen arviointia varten

Perusrokotus kansallisen rokotusohjelman mukaan	Rokotussuoja	Sairastetun taudin tuottama suoja uutta tartuntaa vastaan
<p>1.Tuhkarokkorokote (MPR) Vuonna 1975 neuvoloissa aloitettiin 1-vuotiaille rokotukset tuhkarokkoa vastaan. Vuonna 1982 aloitettiin MPR-rokotukset, joka antaa sekä tuhkarokko-, sikotauti- että vihurirokko-suojan. Lisäksi MPR-rokote on annettu kaikille vihurirokkoseronegatiivisille vastasyntyneille vuoteen 1993 saakka. Kaikki saivat MPR-rokotuksen armeijassa 1986-2000 ja vuodesta 2012 alkaen ne, joilta suoja puuttuu. MPR-rokote on annettu sairaanhoito-oppilaitoksissa vuodesta 1987 alkaen niille, joilta immuniteetti MPR-taudeille puuttuu. Vuodesta 1988 alkaen MPR-rokote on annettu koulussa 11-13 –vuotiaille, jos toinen MPR-rokoteannos puuttuu. Ennen vuotta 1965 syntyneet tulkitaan tuhkarokon sairastaneiksi.</p> <p>Huom: rokotusta ei anneta raskauden eikä tiettyjen immuunipuutostilojen aikana.</p>	<p>Kaksi rokoteannosta (sen jälkeen pysyvä suoja)</p>	<p>Rokotusta ei tarvita, jos on sairastettu tauti. Huom: Laki edellyttää vain tuhkarokkosuojaa. Rokotuksen ottaminen on kuitenkin suositeltavaa ja sen voi ottaa, jos suoja puuttuu mille tahansa rokotuksen sisältämistä viruksista.</p>
<p>2.Vesirokkorokote Suomalaisista noin 95 % on sairastanut vesirokon 12:een ikävuoteen mennessä. Syyskuussa 2017 aloitettiin</p>	<p>Kaksi rokoteannosta (sen jälkeen pysyvä suoja)</p>	<p>Rokotusta ei tarvita, jos on sairastettu tauti</p>

rokotukset vesirokkoa vastaan neuvoloissa, joten työikäiset eivät ole saaneet rokotuksia osana kansallista rokotusohjelmaa		
4. Hinkuyskärokote (sisältyy samaan rokotteeseen yhdessä jäykkäkouristus- ja kurkkumätätehosterokotteen kanssa) Annetaan tehosterokotteena kansallisen rokotusohjelman osana 14-15 -vuotiaille, 25 vuoden ikäisille sekä sosiaali- ja terveydenhuollossa alle 1-vuotiaiden parissa työskenteleville. Rokotteen hinkuyskäsuoja on voimassa vain 5 vuotta (jäykkäkouristus- ja kurkkumätätasuoja 20 vuotta) Rokotteen voi antaa aikaisintaan kahden vuoden kuluttua siitä, kun on saanut edellisen jäykkäkouristus- ja kurkkumätätehosteen.	Jos työskentelee alle 1-vuotiaiden parissa, dtap-rokotetehoste uusittava 5 vuoden välein	Sairastettu tauti ei tuo pysyvää suojaa
5. Influenssarokote Annetaan vuosittain.	Rokoteannos vuosittain	Sairastettu tauti ei tuo pysyvää suojaa
6. Muut rokotukset B –hepatiittirokotussarja. Ei kuulu tartuntatautilain 48 §:n rokotuksiin, mutta suositellaan työnantajan kustantamana henkilöille, joiden työssä on veri- tai eritetaturmavaara.	Kolme rokoteannosta. Jos rokotussuoja on tarkistettu ja todettu annetun sarjan jälkeen, suoja on elinikäinen	Rokotusta ei tarvita, jos on sairastettu tauti
Poliorokotustehoste. Ei kuulu tartuntatautilain 48 §:n rokotuksiin. Jos olet juuri ennen työtehtävän alkua oleskellut korkean polioriskin* maassa yli 4 viikkoa ja samalla edellisestä poliorokotuksestasi on yli 12 kuukautta, voit saada poliorokotustehosteeseen. *Kts lista polion riskimaista	Tehoste annetaan työterveyshuollosta matkaan liittyvän riskin perusteella	Aiemmin sairastettua enterovirusinfektiota ei huomioida

2. Työntekijän arviointi tuberkuloosin ja salmonellan suhteen

Tartuntatautilaki 1227/2016 55 §: Työnantajan on vaadittava työntekijältä luotettavaa selvitystä siitä, ettei hän sairasta hengityselinten tuberkuloosia. Ennen kuin työntekijän/opiskelijan/harjoittelijan/sijaisen kanssa on käyty läpi mahdollinen arvio hengityselinten tuberkuloosista, hän ei saa toimia

- sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksiköissä (myös esim kotihoito)
 - alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä (mm. varhaiskasvatuksen työntekijät ja harjoittelijat)
- Tarkoituksena on estää tuberkuloosin leviämistä.

Tuberkuloosin ja salmonella kohdalla työnantajalla oikeus käsitellä henkilön terveydentilaa koskevia tietoja tämän suostumuksella yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain, työterveyshuoltolain ja tietosuojalain mukaisesti. Vastaukset ovat salassa pidettäviä. Mikäli et

halua vastata tähän kyselyyn, voit hankkia todistuksen tuberkuloositilanteestasi työterveyshuollosta, terveyskeskuksesta tai yksityiseltä lääkäriasemalta ja toimittaa sen työnantajallesi ennen töiden aloittamista.

Aiempi tuberkuloosi	Kyllä	Ei
Oletko sairastanut tuberkuloosin?	☐	☐
Onko sinulla viime viikkojen aikana ollut joitakin näistä alla kuvatuista oireista?	Kyllä	Ei
Yskää pitkittyneesti yli 3 viikkoa, ysköksiä tai limaa yskän mukana, verta yskän mukana, poikkeavaa yöhikoilua, laihtumista ilman syytä, kuumeilua, jonka syy on epäselvä?	☐	☐
Onko sinulla keuhkotuberkuloositartunnalle altistavia tekijöitä?	Kyllä	Ei
Oletko ollut lähikontaktissa henkilöön, jolla on keuhkotuberkuloosi (esim samassa taloudessa asuvat, sukulaiset, ystävät, työkaverit)	☐	☐
Oletko hoitanut tuberkuloosipotilaita?	☐	☐
Ulkomailla asumiseen tai työskentelyyn liittyvät riskit*	Maa/maat	riski- maa
Missä maassa olet syntynyt? <i>Kirjoita ja merkitse rasti, jos maa kuuluu korkean tuberkuloosiriskin maihin, kts linkki</i>		☐
Missä maassa tai maissa olet asunut vähintään 12kk ajan? <i>Kirjoita ja merkitse rasti, jos maa kuuluu korkean tuberkuloosiriskin maihin, kts linkki</i>		☐
Missä maassa tai maissa olet työskennellyt terveydenhuollossa väh. 3kk ajan? <i>Kirjoita ja merkitse rasti, jos maa kuuluu korkean tuberkuloosiriskin maihin, kts linkki</i>		☐

*Lista korkean tuberkuloosiriskin maista on THL:n sivustolla [tuberkuloosin seurantasuositukset maittain](#) ja lisätietoa: [Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)

1.2. Onko mahdollista, että sinulla olisi tuberkuloosi?

Mikäli vastasit yhteenkin kohtaan ”Kyllä” tai ilmoittamasi maa kuuluu riskimaihin, sinulle on tehtävä tuberkuloosiselvitys ennen kuin aloitat työskentelyn/ työharjoittelun sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikössä tai alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä.

Ota yhteys opiskelu-/työterveydenhuoltoosi, jossa poissuljetaan keuhkotuberkuloosi. Selvityksen jälkeen työterveydenhuoltosi allekirjoittaa itsearviointilomakkeeseesi, että keuhkotuberkuloosi on poissuljettu ja työharjoittelu tai työ voi alkaa.

HUOM! Selvitys ei ole tarpeellinen, jos edellisestä selvityksestä on kulunut alle 2 vuotta ja uutta altistumista ei ole tapahtunut. Tuberkuloosin oirekysely uusitaan uuden työsuhteen alkaessa, jos edellisestä on kulunut yli 2 vuotta.

Selvitys tehdään myös työsuhteen aikana, mikäli työntekijä on mahdollisesti altistunut tuberkuloosille esimerkiksi matkustaessaan alueella, jossa esiintyy paljon tuberkuloosia. Tämän vuoksi sinun on tärkeää ilmoittaa työnantajallesi, mikäli työsuhteesi aikana altistut mahdollisesti tuberkuloosille. On myös tärkeää, että otat aina yhteyttä lääkäriin, mikäli sinulla esiintyy yli 3 viikkoa jatkunutta yskää tai limannousua keuhkoista

Lisätietoa tuberkuloosista www.tuberkuloosi.fi ja [TB-oppaat - Tuberkuloosi - tuberkuloosi.fi ja Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](http://TB-oppaat - Tuberkuloosi - tuberkuloosi.fi ja Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset | Työterveyslaitos (ttl.fi))

2. Salmonella

Tartuntatautilain 56 § salmonellasta koskee henkilöitä, jotka käsittelevät pakkaamattomia elintarvikkeita, joita ei kuumenneta ennen tarjoilua ja joiden välityksellä salmonella voisi levitä, esim. leivonnaisia, pakkaamattomia lihavalmisteita.

	Kyllä	Ei
Onko sinulla edeltävän kuukauden aikana ollut kuumeista ripulitautia?	☐	☐
Onko lähipiirilläsi todettu edeltävän kuukauden aikana salmonellatartunta tai kuumeinen ripulitauti?	☐	☐

Mikäli vastasit yhteenkin kohtaan "Kyllä", on sinulta poissuljettava salmonellatartunta ennen kuin aloitat työn **elintarvikealan** tehtävässä. Ota yhteys työterveydenhuoltoosi, jossa ulostenäytteellä poissuljetaan salmonellatartunta. Selvityksen jälkeen työterveydenhuoltosi allekirjoittaa itsearviointilomakkeesi, että salmonella on poissuljettu ja työ voi alkaa.

Mikäli vastasit kaikkiin kohtiin "Ei", sinulla ei ole salmonellariskiä ja voit allekirjoittaa itsearviointilomakkeen.

3. Ohjeita muiden infektioriskien hallintaan

Käsien ihon kunto

Sosiaali- ja terveydenhuollon työssä on huolehdittava hyvästä käsihygieniasta. Sen onnistunut toteutuminen edellyttää että käsien iho on terve, ei käytetä käsikoruja ja että kädet desinfioidaan ohjeiden mukaan mm. ennen potilaskosketusta ja sen jälkeen.

Käsien krooniset ihorikot ja ihottuma altistavat käsien pitkäaikaiselle kolonisoitumiselle myös taudinaiheuttajamikrobeilla ja ovat riski sekä potilaille että työntekijälle itselleen.

Jos sinulla on kroonista käsi-ihottumaa tai kroonisia ihorikkoja, ole yhteydessä työterveyshuoltoon tai omaan lääkäriisi ihon hoitamiseksi kuntoon.

Tutustu myös Varhan hoito-ohjeissa oleviin henkilökunnan käsihygieniaohteisiin: <https://hoito-ohjeet.fi/fi/ammattilasille> - tartuntataudit.

Metisilliinille resistentin Staphylococcus aureuksen (MRSA) -kantajuus

Jos sinulla on todettu aiemmin todettu MRSA-kantajuus, ole yhteydessä Infektioidentorjuntayksikköön toimintaohjeiden saamiseksi.

Ohjeet lomakkeen palauttamiseen

Lähetä täytetty Infektioturvallisuuskysely -lomake työterveyshuoltoon. Kysy yhteystiedot esihenkilöltäsi. Voit myös toimittaa täytetyn lomakkeen suljetussa kirjekuoressa lähiesihenkilöllesi, joka lähettää lomakkeen puolestasi työterveyshuoltoon.

Jos sinulla ei ole työterveyshuoltoa, niin ota täytetty lomake mukaan terveysasemalle. Opiskeluterveydenhuollossa on oma tätä vastaava lomake, joka lähetetään opiskeluterveydenhuoltoon (tai on sähköisenä).

Vastaajan:

Nimi
Henkilötunnus
Kotipuhelin
Ammattinimike / tehtävän kuvaus
☐ Työntekijä ☐ Opiskelija ☐ Siviilipalvelusmies ☐ Muu, mikä:
Yksikkö, johon tulet töihin / harjoittelijaksi

Allekirjoitussivu

Sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivan infektioturvallisuusselvitys

Olen lukenut Infektioturvallisuuslomakkeen ohjeet ja olen tietoinen, että voin täydentää tartuntatautilain 48 §:ssä mainittua, sosiaali- ja terveydenhuollon työssä suositeltua rokotussuojaani tarpeen mukaan.

Vakuutan antamani tuberkuloosia (Tartuntatautilaki §55) ja salmonellaa (Tartuntatautilaki §56) koskevat tiedot oikeiksi. Annan suostumukseni työterveyshuollolle käsitellä ja säilyttää edellä mainittuja tietoja.

Mikäli yllä olevat tiedot muuttuvat, ilmoitan siitä työ- tai opiskeluterveydenhuoltoon viipymättä.

____ / ____ / _____
päiväys

työntekijän / opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys

Lisätietoja:

- Länsirannikon Työterveys Oy puhelin 010 3252 200
- Turun opiskelijaterveydenhuolto, puhelin 02 266 1570
- YTHS, puhelin 046 710 1073
- Varhan Infektioidentorjuntayksikkö, puhelin 02 313 2431